

Sygn. akt I C 1085/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Ligoń-Krawczyk

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Maciaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2018 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K. i P. K.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od A. K. i P. K. na rzecz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 5.417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 października 2017 roku powodowie A. K. i P. K. wnieśli przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwot 54 783,30 zł oraz 20 157,51 CHF wraz z odsetkami ustawowymi, a od dnia 1 stycznia 2016 roku odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi: dla kwoty 304,15 CHF od dnia 7 października 2014 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 298,41 CHF od dnia 5 listopada 2014 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 299,93 CHF od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 303,14 CHF od dnia 7 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 295,86 CHF od dnia 5 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 292,58 CHF od dnia 5 marca 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 301,73 CHF od dnia 8 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 253,23 CHF od dnia 5 maja 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 254,01 CHF od dnia 6 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 253,83 CHF od dnia 7 lipca 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 254,82 CHF od dnia 5 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 255,21 CHF od dnia 5 września 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 255,18 CHF od dnia 6 października 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 258,00 CHF od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 257,96 CHF od dnia 20 listopada 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 257,96 CHF od dnia 5 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 258,23 CHF od dnia 5 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 256,96 CHF od dnia 5 lutego 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 256,37 CHF od dnia 5 marca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 600,00 CHF od dnia 16 marca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 256,86 CHF zł od dnia 5 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 257,94 CHF od dnia 5 maja 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 258,86 CHF od dnia 7 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 257,32 CHF od dnia 5 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 255,53 CHF od dnia 5 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 255,63 CHF od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 254,98 CHF od dnia 5 października 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 257,25 CHF od dnia 5 listopada 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 257,28 CHF od dnia 6 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 256,98 CHF od dnia 5 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 258,64 CHF od dnia 7 lutego 2017

roku do dnia zapłaty, dla kwoty 257,16 CHF od dnia 7 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz dla kwoty 257,42 CHF od dnia 5 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty.

Ponadto powodowie, z ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd roszczenia powyżej wskazanego wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 41 287,74 zł (roszczenie ewentualne) wraz z odsetkami ustawowymi, a od dnia 1 stycznia 2016 roku odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi: dla kwoty 384,20 zł od dnia 7 października 2014 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 300,23 zł od dnia 5 listopada 2014 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 378,39 zł od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 421,15 zł od dnia 7 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 529,41 zł od dnia 5 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 401,18 zł od dnia 5 marca 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 515,95 zł od dnia 8 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 417,78 zł od dnia 5 maja 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 450,87 zł od dnia 6 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 459,38 zł od dnia 7 lipca 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 434,13 zł od dnia 5 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 431,31 zł od dnia 5 września 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 432,41 zł od dnia 6 października 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 443,40 zł od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 446,89 zł od dnia 20 listopada 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 446,90 zł od dnia 5 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 450,71 zł od dnia 5 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 454,87 zł od dnia 5 lutego 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 460,21 zł od dnia 5 marca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 1022,58 zł od dnia 16 marca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 437,76 zł od dnia 5 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 439,60 zł od dnia 5 maja 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 454,42 zł od dnia 7 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 478,80 zł od dnia 5 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 455,77 zł od dnia 5 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 460,37 zł od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 444,27 zł od dnia 5 października 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 466,31 zł od dnia 5 listopada 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 508,52 zł od dnia 6 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 493,33 zł od dnia 5 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty dla kwoty 472,07 zł od dnia 7 lutego 2017 roku do dnia zapłaty, dla kwoty 475,05 zł od dnia 7 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz dla kwoty 454,53 zł od dnia 5 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty.

Powodowie wnieśli również o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie kosztów procesu według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 34,00 zł tytułem zwrotu kosztów opłat skarbowych od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że w dniu 25 października 2007 roku zawarli z (...) Bank (...) Spółka Akcyjna (dzisiejszy (...) Bank (...) S.A.), umowę kredytu nr (...) \ (...). A. K. i P. K. twierdzili, że podpisanie umowy kredytu nie skutkowało nawiązaniem stosunku prawnego, w ramach którego strony byłyby zobowiązane do jakichkolwiek wzajemnych świadczeń, a w konsekwencji całość uiszczonych przez powodów na rzecz pozwanego świadczeń powinna zostać im zwrócona. W pierwszej kolejności powodowie wskazali, że zawarta umowa kredytu stanowi nieważną czynność prawną stosownie do art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, a także w związku z art. 353¹ k.c. Jak wskazali powodowie w umowie kredytu z dnia 25 października 2007 roku ustalono, iż kwota kredytu wynosi 89 370,00 CHF. Równocześnie kwota kredytu miała zostać wypłacona w złotych. Do przeliczenia kwoty kredytu na złote bank stosował kurs kupna CHF opublikowany w tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych obowiązujący w banku w dniu wypłaty kwoty kredytu lub jego transz. Powodowie twierdzą, że nie była im znana kwota kredytu, która miała im zostać wypłacona. Tak skonstruowana umowa nie stanowiła zatem umowy kredytu i jest nieważna na podstawie art. 58 § k.c. Powodowie podnieśli, iż po wypłacie kredytu ich saldo zadłużenia zostało wyrażone w walucie CHF. Należy mieć przy tym na uwadze, iż wypłacony powodom kredyt w PLN został przeliczony z CHF po kursie jednostronnie ustalonym przez pozwanego w tabeli kursowej, przy czym w umowie nie wskazano przejrzystych kryteriów, według których pozwany ustalał obowiązujące w rozliczeniach kursy kupna i sprzedaży walut. Tym samym pozwany arbitralnie decydował o wysokości zobowiązania powodów. Jednocześnie dla ustalania kwoty wypłaty kredytu miał zastosowanie kurs kupna (niższy), a do określenia wysokości aktualnego zobowiązania powodów stosowano kurs sprzedaży (wyższy). W konsekwencji w tym samym czasie, przy tej samej wartości CHF na rynku walutowym, rzeczywista kwota udzielonego kredytu (otrzymana przez powodów kwota w PLN) była inna (niższa)

niż rzeczywista kwota zobowiązania, czyli kwota do spłaty (w przeliczeniu na PLN), i to z uwzględnieniem jedynie wartości kapitału, bez odsetek. W ocenie powodów przyznanie pozwanemu w umowie uprawnienia do jednostronnego ustalania kursów, bez określenia ram lub wskazania obiektywnych czynników mających wpływ na CHF wysokość, a przez to umożliwienie pozwanemu arbitralne i dowolne kształtowanie treści łączącego strony stosunku prawnego, sprzeciwia się art. 353¹ k.c., w szczególności naturze zobowiązania, czy zasadom współzycia społecznego.

Z ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd argumentacji w zakresie nieważności umowy, powodowie wskazali alternatywną podstawę swego żądania, tj. abuzywność postanowień umownych dotyczących przeliczenia wysokości kredytu na walutę CHF oraz postanowień dotyczących określania wysokości raty kredytu. W ocenie powodów, postanowienia zawarte w zapisach § 2 ust. 2, § 6 ust. 1 umowy stanowią niedozwolone klauzule umowne, bowiem przepisy przyznające pozwanemu prawo do ustalania i pobierania wyższych rat kredytowych, kształtują prawa i obowiązki kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Powodowie podnieśli, że umowę kredytu zawarli jako konsumenci, zaś pozwany jako przedsiębiorca, a postanowienia zawarte w treści § 2 ust. 2, § 6 ust. 1 umowy nie zostały indywidualnie uzgodnione. W ocenie powodów sprzeczne z dobrymi obyczajami jest naruszenie zasady równorzędności stron umowy, bowiem skutek zastosowania klauzul dotyczących możliwości dobrowolnego ustalenia wysokości świadczenia powodów, może dochodzić do niełojalnego kontraktowania i wykorzystywania uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty. W ten sposób pozwany nadużywać miał swojej przewagi kontraktowej, dopuszczając do dysproporcji praw i obowiązków swoich i konsumenta. Zdaniem powodów, strona pozwana naruszyła dobre obyczaje poprzez tworzenie postanowień umownych, które godzą w równowagę kontaktową stron. Powodom nie była znana kwota kredytu, która miała zostać im wypłacona. Ponadto, za rażące naruszenie interesów powodów niewątpliwie można uznać wprowadzenie przez pozwanego rażącej dysproporcji praw i obowiązków, które są niekorzystne dla drugiej strony umowy o kredyt - powodów. Zdaniem strony powodowej postanowienia umowne zawarte w § 2 ust. 2, § 6 ust. 1 umowy są niejednoznaczne, bowiem konsument w momencie zawarcia umowy nie jest w stanie ocenić wysokości wypłaconego kredytu, wysokości wynagrodzenia banku, zastrzeżonego z tytułu uprawnienia do ustalania kursu wymiany walut, zatem nie jest w stanie ocenić skutków ekonomicznych swoich decyzji. Nadto postanowienia umowy przyznają pozwanemu uprawnienie do jednostronnego wpływania na wysokość świadczeń stron ustalonych w umowie, albowiem kursy kupna jak i sprzedaży CHF, po których przeliczane są kwota kredytu i raty kapitałowo-odsetkowe, określane są każdorazowo w sporządzonej przez bank tabeli, zaś powodowie nie mają możliwości zweryfikowania przyjmowanych przez bank kryteriów i wskaźników, które używane są do ustalania wysokości kwoty kredytu, jak i do określania wysokości rat kapitałowo-odsetkowych. Powodowie twierdzą, że oprócz ryzyka kursowego, przerzucone zostało na nich ryzyko całkowite dowolnego kształtowania przez pozwanego kursów CHF. W ocenie powodów opisane zakłócenie równowagi stron umowy w sposób rażący naruszyły ich ekonomiczny interes i stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ k.c.

Zdaniem powodów abuzywność postanowień zawartych w § 2 ust. 2, § 6 ust. 1 umowy, na podstawie których pozwany ustalił wysokość wypłaconej kwoty kredytu powodów i pobierał od powodów zawyżone raty kredytu, prowadzi do powstania nadpłaty stanowiącej różnicę pomiędzy należnością jaką faktycznie pobrał od powodów bank po kursie sprzedaży z tabeli banku, a średnim kursem kupna obliczonego na podstawie kursu kupna z tabeli banku z dnia wypłaty transz. W ocenie powodów wysokość roszczenia z tego tytułu opiewa na kwotę 41 287,74 zł. Powodowie stoją na stanowisku, iż raty kredytu powinny być pobierane w oparciu o średni kurs kupna waluty, po którym pozwany wypłacał powodom transze kredytu, a nie po kursie sprzedaży, jak to czynił pozwany bank (pozew k. 2-19).

W odpowiedzi na pozew z dnia 1 marca 2018 roku pozwany (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem pozwanego banku dochodzone przez powodów roszczenie jest w całości bezzasadne, zarówno co do zasady jak i wysokości. W ocenie pozwanego nie zostały spełnione przesłanki, które mogłyby prowadzić do stwierdzenia nieważności umowy kredytu, czy chociażby bezskuteczności poszczególnych postanowień. Ponadto okoliczności

sprawy nie potwierdzają, żeby którekolwiek z postanowień umowy kredytu były sprzeczne z ustawą, miały na celu obejście ustawy lub naruszały zasady współżycia społecznego lub też były abuzywne. Pozwany zaznaczył, że wbrew twierdzeniom powodów treść postanowień umowy kredytu w sposób jasny i przejrzysty reguluje prawa i obowiązki stron w tym w szczególności wysokość i sposób ustalania zobowiązań powodów. Przyjęty w umowie sposób ich realizowania jest w pełni zgodny z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz praktyką obrotu bankowego. Ponadto fakt odwołania się w warunkach umowy kredytu do tabeli kursów, jak również fakt, że kurs sprzedaży i kupna CHF oferowany przez bank różni się między sobą, nie może prowadzić do wniosku, iż przedmiotowe postanowienia są abuzywne. W sprawie nie doszło także zdaniem pozwanego do naruszenia równowagi kontaktowej stron. W ocenie banku postanowienia umowy nie są sprzeczne z zasadą swobody umów wyrażonej w art. 353¹ k.c. Pozwany podniósł, że po stronie powodów nie istnieje jakiegokolwiek roszczenie o zwrot nadpłaty, zaś sposób wyliczenia jej kwoty nie ma żadnego potwierdzenia w postanowieniach łączącej strony umowy, bądź też przepisach prawa (odpowiedź na pozew k. 100-148).

Pismem z dnia 5 lipca 2018 roku powodowie wnieśli o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu zakończenia postępowania przez Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zainicjowanej wniesieniem pytania prejudycjalnego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXV C 1255/17 (wniosek k. 345-347).

Pozwany (...) Bank (...) S.A. w piśmie z dnia 10 lipca 2018 roku wniósł o nieuwzględnienie wniosku powodów o zawieszenie postępowania ze względu na jego bezpodstawność (pismo pozwanego k. 338-343).

Na rozprawie w dniu 18 lipca 2018 roku Sąd postanowił oddalić wniosek strony powodowej o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. a contrario albowiem doszedł do przekonania, że nie zostały spełnione przesłanki do zawieszenia postępowania o których mowa w wymienionym przepisie tj. brak zależności rozstrzygnięcia mającego zostać wydanym w przedmiotowej sprawie, a ewentualnym wynikiem postępowania toczącego się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zainicjowanej wniesieniem pytania prejudycjalnego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXV C 1255/17 (protokół rozprawy k. 358).

Do zamknięcia rozprawy strony nie zmieniały swojego stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 sierpnia 2007 roku A. K. i P. K. złożyli we (...) oddziale (...) Bank (...) S.A. (dzisiejszy (...) Bank (...) S.A.) wniosek o udzielenie kredytu mieszkaniowego na refinansowanie zakupu mieszkania i kosztów jego remontu w łącznej kwocie 190 000 zł (refinansowanie 170 000 zł, koszt remontu 20 000zł) wskazując, że walutą kredytu ma być frank szwajcarski (CHF). Kredyt miał zostać udzielony na 30 lat, a jego oprocentowanie miało być zmienne. Powodowie w inwestycję nie planowali zaangażować środków własnych, natomiast kwota środków obcych określona została na 190 000 zł (**dowód:** wniosek kredytowy k. 209-211, przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

W dacie składania wniosku o udzielenie kredytu P. i A. K. posiadali wykształcenie wyższe. Powód był inżynierem mechanikiem, zaś powódka socjologiem. Oboje zatrudnieni byli na podstawie umowy o pracę, osiągając łączny stały dochód miesięczny w wysokości (...) zł. Powodowie posiadali zgromadzone na rachunkach oszczędnościowych środki finansowe w kwocie (...) zł, ubezpieczenie na życie na kwotę (...) zł oraz nieruchomości wartą (...) zł. Małżonkowie posiadali wcześniej zaciągnięty, wspólnie z ojcem powoda, kredyt hipoteczny w (...) Banku (...) na kwotę (...) PLN (**dowód:** wniosek kredytowy k. 209-211, przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

Składając wniosek kredytowy powodowie oświadczyli, że zostali poinformowani przez bank o ryzyku związanym z oprocentowaniem kredytu mieszkaniowego zmienną stopą procentową oraz, że są świadomi ponoszenia tego ryzyka w przypadku zaciągnięcia kredytu oprocentowanego zmienną stopą procentową. Powodowie oświadczyli również, iż po zapoznaniu się z przedstawionymi przez bank warunkami udzielenia kredytu mieszkaniowego zarówno w złotych

polskich, jak i w walucie CHF oraz symulacjami wysokości płaconych rat zarówno w złotych, jak i w walucie obcej są świadomi ryzyka kursowego związanego z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej mogącego mieć wpływ na wysokość płaconej raty kredytu w okresie kredytowania i decydują się na zaciągnięcie kredytu w walucie CHF (**dowód:** oświadczenia k. 212-215, przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

Zanim powodowie zaciągnęli kredyt w CHF w pozwanym banku prowadzili oni poszukiwania atrakcyjnego dla nich kredytu również w innych bankach, wyrażonego zarówno w złotych polskich, jak i w walucie obcej. Powodowie nie posiadali zdolności kredytowej, aby otrzymać kredyt w złotych polskich, dlatego też zdecydowali się na zaciągnięcie kredytu w CHF, przy czym ich zdaniem najatrakcyjniejszą i najbardziej korzystną dla powodów propozycję kredytu przedstawił (...) Bank (**dowód:** wniosek kredytowy k. 209-211, przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

W dniu 25 października 2007 roku powodowie zawarli z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu nr (...), na podstawie której został im udzielony kredyt w wysokości 89 370 CHF. Okres kredytowania oznaczono na 360 miesięcy, zaś ustalone przez strony oprocentowanie było zmienne i stanowiło sumę stopy referencyjnej LIBOR 3M dla CHF oraz stałej marży banku wynoszącej 0,90%. Spłata kredytu następowała w ratach malejących. Zabezpieczeniem udzielonego kredytu była ustanowiona na rzecz banku hipoteka umowna kaucyjna w kwocie 134 055 CHF. W celu zapewnienia spłaty kredytu powodowie poddali się również egzekucji do maksymalnej kwoty 178 740 CHF. Powodowie zapoznali się z umową przed jej podpisaniem. Nie była to pierwsza umowa kredytowa zawierana przez powodów (**dowód:** umowa kredytu k. 217-228, przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

W pkt. 19 umowy wskazano, że rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi 3,21%. Całkowity koszt kredytu przy określonym w pkt 5 tabeli oprocentowaniu, spłatach w terminach określonych w umowie kredytu i kursie wymiany 1CHF = 2,2253 zł wynosi w dacie zawarcia umowy 93 381,72 zł, w tym odsetki 91 194,10 zł, prowizja 2 187,63 zł. Koszty ustanowienia zabezpieczeń oraz pozostałe koszty wynoszą 724,50 zł. Koszt ubezpieczenia nieruchomości kredytowanej uzależniony od zakresu ubezpieczenia i oferty cenowej towarzystw ubezpieczeniowych i wynosi ok 0,15% wartości nieruchomości za każdy rok trwania ochrony ubezpieczeniowej. Łączna kwota wszystkich kosztów związanych z udzieleniem kredytu wynosi 94 106,22 zł.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 warunków umowy, bank udzielił kredytu w kwocie i walucie określonej w pkt 2 Tabeli, tj. CHF, na maksymalny okres ustalony w pkt 3 Tabeli. Kwota kredytu będzie wypłacona kredytobiorcy w złotych. W przypadku wypłaty kredytu w złotych, bank zastosuje kurs kupna CHF opublikowany w Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) S.A., obowiązujący w banku w dniu wypłaty kwoty kredytu lub jego transzy.

W myśl § 6 ust. 1 warunków umowy, spłata kredytu następować będzie poprzez obciążenie na rzecz banku rachunku bankowego kredytobiorcy kwotą w złotych stanowiącą równowartość bieżącej raty w CHF zadłużenia przeterminowanego i innych należności banku w CHF obliczonych przy zastosowaniu kursu sprzedaży CHF opublikowanego w Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) S.A. obowiązującego w banku na dwa dni robocze przed terminem każdej spłaty kwoty kredytu. (...) Za zgodą banku kredytobiorca może dokonywać spłat kredytu także w inny sposób w tym może dokonać spłaty również w CHF lub innej walucie.

Zgodnie z § 7 ust. 1 kredytobiorca może po dokonaniu wypłaty kredytu złożyć wniosek o dokonanie zmiany waluty kredytu udzielonego w CHF na walutę oferowaną w banku dla kredytów mieszkaniowych.

W § 14 ust. 6 warunków umowy powodowie złożyli oświadczenie, iż są świadomi dodatkowego ryzyka, jakie ponoszą w związku z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty w jakiej został udzielony kredyt, zarówno kwota w złotych stanowiąca równowartość kwoty kredytu w

walucie kredytu, jak i kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie w jakiej został udzielony kredyt, ulegną zwiększeniu.

Powodowie w § 14 ust. 7 warunków umów oświadczyli, że są świadomi dodatkowego ryzyka, jakie ponoszą w związku z zaciągnięciem kredytu oprocentowanego zmienną stopą procentową oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany 3 miesięcznej stawki LIBOR dla CHF rata kredytu ulegnie zwiększeniu.

Zgodnie z umową oraz zleceniem wypłaty kredytu sporządzonym przez powodów, kredyt został wypłacony w dwóch transzach. Pierwsza w kwocie 71 618,96 CHF z rachunku bankowego prowadzonego przez pozwany bank dla powodów w walucie CHF na rachunek w (...) S.A. wskazany w zleceniu wypłaty kredytu, także prowadzony w CHF. Druga w kwocie 16 767,97 CHF z rachunku bankowego powodów prowadzonego w walucie CHF na rachunek bankowy wskazany w zleceniu prowadzony w PLN. Z uwagi, że wypłacenie kredytu następowało na rachunek prowadzony w złotych polskich kwota przelewu została przeliczona z CHF na PLN według kursu kupna dla waluty CHF wynoszącego w dniu 19 grudnia 2017 roku – 2,1174 (**dowód:** umowa kredytu k. 217-228, zlecenie wypłaty kredytu k. 230-231, potwierdzenia złożenia dyspozycji przelewu k. 233-234).

W dniu 2 listopada 2007 roku powodowie zawarli z bankiem aneks nr (...) do umowy w którym m.in. zobowiązali się do dokonania w terminie 14 dni od daty wypłaty pierwszej transzy kredytu cesji praw z umowy zawartej przez powodów z deweloperem (**dowód:** aneks nr (...) do umowy kredytu k. 265).

Powodowie w roku 2008 zawarli kolejną umowę kredytową z pozwanym bankiem na zakup większego mieszkania (**dowód:** przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

W dniu 14 września 2011 roku powodowie zawarli z bankiem aneks nr (...) do umowy kredytu. W § 1 powodowie złożyli oświadczenie, w którym potwierdzili, iż w dniu 25 października 2007 roku bank udzielił im kredytu walutowego w wysokości 89 370 CHF. W aneksie strony uregulowały sposób spłaty kredytu w jego walucie z wykorzystaniem rachunku bieżącego prowadzonego w CHF. W wyniku zawarcia aneksu zmianie uległ § 6 ust. 1 warunków umowy kredytu, w którym strony wskazały, że kredytobiorca może dokonywać spłaty kredytu w walucie kredytu z wykorzystaniem rachunku bankowego prowadzonego w walucie kredytu. Do § 14 warunków umowy kredytu dodano ust. od 8 do 11, które precyzyjnie określały sposób ustalania kursu wymiany walut dokonywanego przez bank (**dowód:** aneks nr (...) do umowy kredytu k. 267-269).

Od 4 października 2011 roku powodowie dokonywali spłaty kredytu bezpośrednio w walucie kredytu za pośrednictwem konta elektronicznego prowadzonego przez (...) Bank (**dowód:** zestawienie spłat kredytu k. 40-46, przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

Powodowie trzy lata temu kupili dom. Nie sprzedali mieszkań zakupionych dzięki uzyskanym kredytom zaciągniętym w pozwanym banku. Mieszkania obecnie stanowią przedmiot najmu (**dowód:** przesłuchanie powoda P. K. protokół k. 358-359v – 00:03:50-00:22:25, przesłuchanie powódki A. K. protokół k. 359v – 00:22:25-00:25:05).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów, w tym kopii wniosku kredytowego, umowy kredytu, aneksów do umowy, kopii oświadczeń powoda oraz powódki, zestawień rachunków, a także na podstawie dowodu z przesłuchania powodów A. K. i P. K..

Sąd w całości dał wiarę przedłożonym dokumentom, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, a Sąd nie miał podstaw do kwestionowania ich wiarygodności, bądź zawartej w nich treści z urzędu.

Co do zeznań powoda oraz powódki Sąd dał im wiarę w zakresie opisanym w stanie faktycznym, w szczególności w zakresie procesu wyboru oraz zawierania umowy kredytowej przez małżonków w pozwanym banku. Sąd nie dał wiary zeznaniom powodów, gdzie ci utrzymywali, że nie zostali poinformowani przez pozwany bank w oparciu o jakie

wskaźniki ustalany jest kurs CHF, jak również nie wiedzieli jaka kwota kredytu zostanie im wypłacona. Ustalony stan faktyczny oraz zebrany materiał dowodowy, w szczególności składane w toku zawierania umowy kredytowej oświadczenia, oceniony także pod kątem doświadczenia życiowego powodów odnoszącego się do ich kontaktów z produktami bankowymi wskazuje, iż w chwili zawierania umowy kredytu powodowie posiadali pełną świadomość różnicy pomiędzy kredytem złotowym, a oferowanym kredytem denominowanym do waluty obcej, jak również ryzyk wiążących się z zawarciem umowy kredytowej denominowanej do CHF. Niewątpliwie powodowie w oparciu o otrzymane dane dokonali własnej analizy opłacalności każdego z produktów finansowych i zgodnie z tym dokonał wyboru kredytu.

Sąd oddalił wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bankowości lub rachunkowości na okoliczność ustalenia różnicy w PLN pomiędzy sumą rat kredytowych pobranych przez pozwanego w okresie od dnia 4 stycznia 2008 roku do dnia 4 kwietnia 2017 roku tj. obliczonych po kursie sprzedaży CHF z tabeli pozwanego, a sumą rat w tym samym okresie liczonych dla każdej z rat według średniego kursu CHF, wyliczonego na podstawie kursów kupna z tabeli banku z dnia wypłaty transzy kredytu przez bank oraz procentowego udziału każdej z transz. Wniosek powyższy nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem rolą biegłego nie jest dokonywanie samodzielnych ustaleń faktycznych istotnych dla zastosowania określonej normy prawnej. To strony winny wykazywać fakty, z których wywodzą skutki prawne. Zadaniem biegłego jest jedynie naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego mu materiału sprawy. Zlecenie biegłemu przez Sąd opracowania opinii w zakresie wnioskowanym przez stronę powodową wykraczałoby poza dyspozycję art. 278 k.p.c. i przerzucałoby w istocie na biegłego obowiązek strony wynikający z treści art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. obligujący stronę powodową do zakreślenia podstawy faktycznej dochodzonego roszczenia. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 sierpnia 2010 r., I ACa 286/10, LEX nr 1120109, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 września 2012 r., III AUa 519/11, LEX nr 1220780, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 października 2012 r., I ACa 647/12, LEX nr 1236382). Niezależnie od powyższego zbędne było przeprowadzenie ww. dowodu z przyczyn, dla których powództwo zostało oddalone, a które wskazane zostały w dalszej części uzasadnienia. W tym przypadku przeprowadzenie dowodu nie wniosłoby istotnych faktów do sprawy, a przyczyniłoby się jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgłoszone przez powodów roszczenia nie zasługiwały na uwzględnienie, tym samym powództwo podlegało oddaleniu w całości.

W przedmiotowym procesie A. K. i P. K. domagali się od pozwanego banku zapłaty kwoty 54 783,30 zł oraz 20 157,51 CHF wraz z odsetkami, ewentualnie zapłaty kwoty 41 287,74 zł wraz z odsetkami, wskazując na nieważność umowy kredytu hipotecznego oraz zastosowanie przez pozwanego w umowie niedozwolonych postanowień umownych.

Zasadą jest, że każde przejście wartości majątkowej z jednej osoby na drugą musi być prawnie uzasadnione. W związku z tym stosownie do art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby nie było to możliwe, do zwrotu jej wartości.

Przepis ten – w myśl art. 410 § 1 k.c. – stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

Z twierdzeń powodów wynika, że umowa jest nieważna albowiem nie zawierała jednoznacznie określonej kwoty kredytu. Powodowie wskazali, że kredyt został im udzielony w CHF, natomiast wypłacono im złotówki, po niekorzystnym dla nich kursie waluty. Ponadto bank ustalać miał jednostronnie kurs CHF bez wskazania w umowie przejrzystych kryteriów. Rzeczywista kwota kredytu miała się różnić od wysokości zobowiązania. Niezależnie od powyższego postanowienia umowy są w ocenie powodów sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i

naturą zobowiązania poprzez przyznanie pozwanemu w umowie uprawnienia do jednostronnego ustalania kursów. Powodowie podnieśli również, że postanowienia umowne § 2 ust. 2 i § 6 ust. 1 stanowiły klauzule abuzywne.

Niewątpliwie dla oceny zasadności zgłoszonego przez stronę powodową roszczenia głównego i ewentualnego istotna była kwestia stwierdzenia nieważności umowy kredytu mieszkaniowego oraz zastosowania przez pozwanego w tej umowie niedozwolonych postanowień umownych.

Zgodnie z art. 58 § 1 i 2 k.c. czynność sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż w miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Umowa kredytu bankowego jest umową nazwaną uregulowaną w art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: prawo bankowe). Zgodnie z treścią art. 69 ust. 1 przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W myśl ust. 2 przywołanego przepisu umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy. W art. 69 ust 2 prawa bankowego wskazano zatem, jakie niezbędne postanowienia powinny być zawsze ujawnione w tej umowie bankowej. Nie wszystkie z tych elementów stanowią essentialia negotii umowy kredytowej. Elementów konstrukcyjnych tej umowy poszukiwać należy w art. 69 ust 1 prawa bankowego, zgodnie z którym – „bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu”. Oznacza to, że bank zobowiązuje się do wydania określonej sumy pieniężnej, a kredytobiorca do zwrotu wykorzystanej sumy kredytu i zapłacenia odsetek kapitałowych.

Z treści umowy kredytu z dnia 25 października 2007 roku łączącej strony wynika, że poprzednik prawny pozwanego udzielił powodowi kredytu w wysokości 89 370,00 CHF. Trudno jest zatem wnioskować, iż powodowie nie wiedzieli w jakiej kwocie i w jakiej walucie zaciągają zobowiązanie kredytowe lub też nie wskazano kosztów kredytu skoro zostały one precyzyjnie wymienione w pkt 19 umowy. Podkreślić należy, iż zgodnie z wolą powodów kredyt został wypłacony w dwóch transzach pierwsza w kwocie 71 618,96 CHF z rachunku prowadzonego w walucie CHF na rachunek prowadzony w CHF, natomiast druga w kwocie 16 767,97 CHF z rachunku walutowego CHF na rachunek prowadzony w złotych, wobec czego transza została przeliczona z CHF na PLN według kursu kupna dla waluty CHF wynoszącego w dniu 19 grudnia 2017 roku – 2,1174. Kwota kredytu nie została zatem wypłacona powodowi w PLN, jak twierdzą w pozwie, lecz w CHF zgodnie z ich dyspozycją złożoną w banku. Powodowie musieli liczyć się zatem z koniecznością przeliczenia kwoty przy jej księgowaniu na rachunku. Sąd zważył, że zawarta przez strony umowa jest umową kredytu przewidzianą w art. 69 prawa bankowego. Rozkład wzajemnych obowiązków stron zastrzeżony w umowie jest typowy dla umowy kredytowej i odpowiada wprost jej definicji – bank oddał powodowi do dyspozycji kwotę wyrażoną w CHF, zaś powodowie są zobowiązani zwrócić kapitał kredytu i zapłacić odsetki naliczone według zmiennej stopy procentowej zgodnie z postanowieniami umowy. Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw, by kwestionować dopuszczalność tego rodzaju konstrukcji prawnej. W szczególności nie można twierdzić, że taka umowa jest sprzeczna z ustawą prawo bankowe. Pogląd o dopuszczalności zawarcia umowy kredytu w walucie obcej w oparciu o art. 353 k.c. i 69 Prawa bankowego – wyrażony został przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 stycznia 2016 roku (I CSK 1049/14, Opubl: Biuletyn SN rok 2016, Nr 5), a Sąd orzekający w niniejszej sprawie w całości go podziela. W ocenie Sądu Okręgowego

opisana wyżej sytuacja nie pozostaje zatem w sprzeczności z naturą zobowiązania, którego źródłem jest umowa kredytu i nie narusza również przepisów prawa ani zasad współżycia społecznego.

Nie oznacza sprzeczności z naturą zobowiązania lub zasadami współżycia społecznego także okoliczność, że to bank ustalał kurs kupna i sprzedaży franka szwajcarskiego. Nie sposób jest również podzielić poglądu, iż powyższe czynione było przez bank arbitralnie, bez określania ram lub wskazywania obiektywnych czynników mających wpływ na CHF. Oczywiście umowy kredytu walutowego z istoty swojej są takiego rodzaju, że kredytobiorca jako strona umowy pozostaje bez wpływu na parametry aktualnego probierza wysokości należnej raty. Lecz nie oznacza to ipso facto, że przedsiębiorca (bank) wpływa na ten probierz w sposób dowolny. Wskazać należy, że tabele kursowe banku stanowiące punkt odniesienia dla waloryzacji są realizacją obowiązku banku wynikającego z art. 111 ust. 1 pkt 3 prawa bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 roku, zgodnie z którym bank jest obowiązany ogłaszać w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny stosowane kursy walutowe. Co istotne, tabela kursowa banku obowiązuje go nie tylko na potrzeby waloryzacji kredytów indeksowanych w walucie obcej, lecz także w zakresie pozostałych czynności bankowych zależnych od kursu walutowego, czy związanych z obrotem walutą. Tym samym bank zmuszony jest do dostosowania się do czynników umożliwiających konkurencję na tym tle w stosunku do pozostałych podmiotów rynku finansowego i odzwierciedlać realne tendencje rynkowe. Do tych czynników należą bieżące notowania kursów wymiany walut na rynku międzybankowym, podaż i popyt na waluty na rynku krajowym i inne. Oznacza to, że kryteria, które ostatecznie decydują o kursie ogłoszonym w tabeli, nie pozostają li tylko w gestii banku, natomiast twierdzenie strony powodowej, że zapis umowy odsyłający do omawianych mierników waloryzacji daje pole dla nieakceptowalnej dowolności banku w kształtowaniu obowiązków konsumenta, jest nieuprawnione.

W ocenie Sądu chybiona jest również argumentacja alternatywna do nieważności umowy kredytu, a sprowadzająca się do kwestii abuzywności postanowień umownych dotyczących określenia wysokości raty kredytu - § 2 ust. 2 i § 6 ust. 1.

Problematykę abuzywności postanowień umownych reguluje przepis art. 385¹ § 1 k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione z indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. § 2 powołanego przepisu wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. § 3 definiuje niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy jako te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Zgodnie z § 4 powołanego przepisu ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Sąd przychylił się do poglądu, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie mają decydującego znaczenia uprzednio wydane orzeczenia sądowe w innych sprawach, albowiem każdorazowo sąd obowiązany jest do dokonania całościowej oceny materiału dowodowego w celu ustalenia wiążącej strony treści stosunku prawnego. W szczególności nie można uprościć badania sprawy poprzez odwołanie się do prejudycjalnego waloru wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta. Kontrola dokonywana w trybie przepisów art. 479³⁶-479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie analizy konkretnego stosunku zobowiązaniowego, lecz abstrakcyjnie rozumianej treści normatywnej wzorca umownego (niezależnie od tego nawet, czy znalazł on zastosowanie w następstwie zawarcia umowy). Kontrola abstrakcyjna polega zatem na kontroli wzorca jako takiego, w oderwaniu od konkretnej umowy, której wzorzec dotyczy (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2003 roku sygn. akt III CZP 95/03).

W tym kontekście istotne jest rozważenie zagadnienia rozszerzonej prawomocności wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone. Stosownie do obecnie dominującej linii orzeczniczej prawomocność, o której mowa była w art. 479⁴³ k.p.c., pod względem podmiotowym działa jednokierunkowo, tj. na rzecz wszystkich osób trzecich, ale wyłącznie przeciw pozwanemu przedsiębiorcy. Oznacza to, że omawiany wyrok od chwili wpisania uznanego niedozwolonego postanowienia wzorca umowy do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumenta działa na rzecz wszystkich (strony powodowej i wszystkich osób trzecich), ale tylko przeciwko konkretnemu pozwanemu przedsiębiorcy (tak uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 roku w sprawie sygn. akt III CZP 17/15). Regulacja dotycząca rozszerzonej prawomocności wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta ma jednak to ograniczone znaczenie, że dotyczy wyłącznie postanowień będących przedmiotem kontroli abstrakcyjnej, tj. objętych wzorcami umownymi (ogólne warunki umów, regulaminy), nie dotyczy zaś postanowień umów zawartych indywidualnie pomiędzy stronami. W sprawie niniejszej sporne postanowienia objęte są umową kredytu, a umiejscowione w warunkach umowy, której treść w pierwszej kolejności ustalona została w oparciu o preferencje konsumenta zgłoszone we wniosku o udzielenie kredytu. Ostatecznie sama treść umowy i jej warunków, poza istotnymi kwestiami jak kwota kredytu, jego waluta, oprocentowanie, sposób spłaty itd., nie była indywidualnie uzgadniana, co do końcowego słownego brzmienia, lecz na kształt ostatecznie przyjętego wariantu tej umowy i w ogóle decyzję o jej zawarciu decydujący wpływ mieli powodowie, o czym jeszcze w dalszej części uzasadnienia.

Tym samym w niniejszej sprawie konieczna jest całościowa kontrola, polegająca na badaniu wszystkich przesłanek abuzywności. Jest to sytuacja najwłaściwsza z punktu widzenia założeń procedury cywilnej, gdyż pozwala w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób wszechstronny i niezredukowany zrekonstruować wszystkie istotne dla przedmiotowego indywidualnego stosunku prawnego okoliczności.

Zakres zastosowania przytoczonej regulacji art. 385¹ k.c. sprowadza się do umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami. Dotyczy on jedynie postanowień innych niż określające główne świadczenia stron, niezgodzonych z konsumentem indywidualnie. Ponadto przesłankami uznania postanowień umownych jest taka ich treść, która kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Należy wobec tego zbadać umowę wiążącą strony w aspekcie wszystkich powołanych przesłanek.

Bezspornie stosunek prawny wynikający z przedmiotowej umowy kredytu stawia powodów w roli konsumenta, pozwanego zaś w roli przedsiębiorcy, natomiast kwestionowane przez powodów klauzule zawarte w umowie kredytu, w ocenie Sądu nie regulują głównych świadczeń stron. Powodowie w ocenie Sądu biernie przyjęli zaproponowane przez bank zapisy. Zauważyć jednak należy, że w judykaturze istnieje spór co do tego, czy klauzule denominacyjne regulują świadczenie główne, czy też nie. W przypadku uznania, że w przedmiotowej sprawie klauzule denominacyjne określały świadczenie główne, Sąd pozbawiony byłby możliwości badania jej abuzywności.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na realia zawierania umów w sprawach takich jak niniejsza, polegające na tym, że z jednej strony bank posiada pewną paletę instrumentów finansowych do wyboru i uzgodnienia, zaś z drugiej strony konsument zgłasza pod adresem banku swoje konkretne potrzeby (najpierw w drodze ustnej, a po dopasowaniu konkretnego instrumentu do jego potrzeb – w drodze wniosku o udzielenie kredytu). W okolicznościach niniejszej sprawy powodowie zdecydowali się zawrzeć z pozwanym bankiem umowę o kredyt na spłacenie już zaciągniętego w innej instytucji bankowej zobowiązania finansowego. W rezultacie zgłoszone potrzeby pożyczkowe wywołują ze strony banku przedstawienie oferty, która mogłaby tego rodzaju potrzebom sprostać. Ostatecznie klient nie pretenduje nawet do ingerencji w treść postanowień, albowiem otrzymuje satysfakcjonujące z punktu widzenia jego potrzeb warunki umowne, co z resztą miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Powodowie wybrali zaproponowaną przez pozwanego bank ofertę kredytu, spośród innych dostępnych zarówno w złotych jak i walutach obcych. W ich ocenie oferta (...) Banku była najatrakcyjniejsza. O ile powodowie nie wywierali wpływu na konkretne brzmienie postanowień końcowej umowy, to zważyć należy, że kształt zaproponowanych warunków umownych był ściśle zdeterminowany potrzebami powodów świadomie przez nich zgłaszanymi. Sąd podkreśla jednak, że wskazana okoliczność nie obala wprawdzie przesłanki niezgodnienia indywidualnego postanowień warunków umów z konsumentem, ale nie pozostaje bez wpływu na ocenę zaistnienia dalszych przesłanek, o których mowa w przepisie art. 385⁽¹⁾ k.p.c. (rażącego naruszenia interesu konsumenta i sprzeczności dobrymi obyczajami).

Dodać należy, że zgodnie z art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Pozwany zaś nie zaoferował dowodu, który by uwierzytelnił okoliczność, że powodowie mieli wpływ na treść kwestionowanych postanowień.

Tymczasem w odniesieniu do przesłanek sprzeczności postanowień z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta Sąd przychyliła się do stanowiska strony pozwanej, że powodowie nie wykazali zajścia tychże przesłanek w niniejszym postępowaniu co do żadnej ze spornych klauzul.

W zakresie kwestionowanych przez powodów postanowień umownych nie sposób uznać, że są one rażąco naruszającymi interesy konsumenta postanowieniami umownymi sprzecznymi z dobrymi obyczajami.

O rażącym naruszeniu interesów konsumenta można mówić wtedy, gdy dochodzi do istotnej i nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta. Rażące naruszenie należy interpretować jako znaczne odbieganie przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków. Naruszenie interesów konsumenta ma być niewątpliwe, bezsporne i nacechowane znacznym ujemnym ładunkiem (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku sygn. akt I CK 832/04).

W ocenie Sądu zastosowane w umowach postanowienia denominacyjne nie są niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. Abuzywność klauzul denominacyjnych wywodzona była przez powodów w głównej mierze z faktu, że miernikiem denominacji był kurs waluty CHF ustalany w sposób dowolny i jednostronny przez bank, jak również że nie była im znana kwota kredytu, która miała zostać im wypłacona. Niewątpliwie oba zarzuty dowolności postępowania banku w zakresie sposobu kształtowania kursu walut zawartych w tabelach kursowych, jak również nieuzgodnienia kwoty kredytu zostały już omówione powyżej i jak stwierdzono nie mają mocy.

Ponadto przy ocenie treści postanowień umownych pod kątem ich ewentualnej abuzywności należy mieć na względzie reguły ogólne wykładni, którym podlegały oświadczenia woli stron w chwili zawierania umowy. Zgodnie z art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć jak wymagają tego ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia oraz ustalone zwyczaje. W umowach z kolei należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na dosłownym jej brzmieniu (§ 2). W tym kontekście należy badać wyprowadzenie niejako poza umowę miernika wartości świadczeń, poprzez odwołanie się do wartości rynkowej waluty CHF, na którą to wartość w ostatecznie żadna ze stron umowy nie miała realnego wpływu, a co prowadziło do destabilizacji wartości świadczeń umownych. Przy czym destabilizacja ta wiązała się zarówno z największym atutem kredytów waloryzowanych (niskie oprocentowanie kredytu), jak i z ostatecznie dużym i nieuniknionym ryzykiem ekonomicznym. O tym ryzyku powodowie byli informowani, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w oświadczeniach dołączonych do akt sprawy, jak i w umowach. Powodowie w chwili zawierania umowy zdawali sobie sprawę, czym jest ryzyko kursowe, jakie są zalety i wady zaciąganego kredytu, byli zaznajomieni z mniej ryzykownymi instrumentami oferowanymi przez bank, a także rozumieli mechanizmy kształtowania raty, co potwierdzają złożone przez nich na etapie ubiegania się o kredyt oświadczenia.

Zgodnie z art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonywaniu zobowiązania wierzyciel. Należy wyraźnie stwierdzić, że powodowie dokonali świadomie wyboru kredytu i jego warunków, które to w chwili zawierania umowy niewątpliwie były dla nich korzystne. W ocenie Sądu dopiero z perspektywy czasu ocenili, że kredyt nie był dlań korzystny, jak się tego spodziewali, co było jednak przede wszystkim wynikiem wzrostu kursu, natomiast nie było to wynikiem naruszenia dobrych obyczajów przy zawieraniu umowy kredytu. Niewątpliwie ryzyko jest zawsze wpisane w tego rodzaju transakcje z uwagi na wahania kursów walut, co jednak nie daje podstaw do uznania w efekcie postanowień umownych jako naruszających dobre obyczaje czy też uzasadnione interesy strony. Istotna jest w ocenie Sądu również okoliczność, że pozwany w wykonaniu zaleceń Rekomendacji S (II) Komisji Nadzoru Finansowego przewidział i ogłosił możliwość spłaty rat kapitałowo-

odsetkowych bezpośrednio w walucie kredytu. Wykorzystanie tej sposobności umożliwiłoby powodowi uniknięcie kosztów związanych z różnicami kursowymi, które okazały się dolegliwe zwłaszcza wobec zmian kursowych i wzrostu. Powodowie na dokonanie stosownej zmiany zdecydowali się i korzystali z niej od 4 października 2011 roku, jednakże zwrócić należy na fakt, iż postanowienia umowy umożliwiały spłatę kredytu w jego walucie za zgodą banku znacznie wcześniej.

Z tych wszystkich względów zdaniem Sądu w świetle poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych i przytoczonych powyższych rozważań, nie można zgodzić się ze stroną powodową, iż umowa kredytu jest nieważna, a klauzule kwestionowane przez powodów miały charakter abuzywny. Wobec powyższego powództwo główne o zapłatę kwot 54 783,30 zł oraz 20 157,51 CHF z właściwymi odsetkami podlegało oddaleniu na zasadzie art. 405 k.c. a contrario.

Ostatecznie, wobec nieuznania za niedozwolone kwestionowanych przez powodów postanowień umownych oddaleniu podlegało również powództwo ewentualne o zasądzenie kwoty 41 287,74 zł z właściwymi odsetkami.

Wobec powyższego powództwa jako bezpodstawne podlegały oddaleniu na podstawie powołanych przepisów o czym Sąd orzekł w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty strony pozwanej złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5 400 zł obliczone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz zwrot kosztów opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.